

Lydia Jeppesen. 17.10.1911 – 26.10.2005

Missionær og associeret missionær i Luthersk Mission i årene 1946 – 1981 i Palæstina/Israel.

© Af Carsten Primdahl Lorentsen, Plantagevej 19, 3480 Fredensborg

1) Spedalskheds-Asylet ”Jesus-Hilfe”

Efter et besøg i Jerusalem bygger en tysk baronesse i 1867 et hus til spedalske uden for Jaffa-porten. Husets navn er: ”Jesus-Hilfe” = ”Jesus-Hjælp”. Brødremenigheden er fra begyndelsen involveret i hjemmets drift og overtager det i 1881. Målet er barmhjertighed mod spedalske i Palæstina. Disse lever en kummerlig tilværelse. Ophold på asylet er frivilligt.

I 1887 opføres et større bygningskompleks halvanden kilometer sydvest for Jerusalem med plads til 50 patienter. Her er desuden en stor grund til avl af frugt og grøntsager.

Hjemmets sprog er arabisk. Beboerne i de kommende år er hovedsagelig muslimer. Enkelte er jøder og kristne. Heraf et par armenier.

Sygeplejearbejdet bliver i årene fremover varetaget af fire til fem søstre fra BDM's Diakonissehus ”Emmaus” nær Herrnhut. En dansk Emmaussøster Oggeline Nørregaard arbejder fra 1904 til 1937 på hjemmet. I adskillige år som hjemmets leder.

Det er denne 66 årige søster Oggeline, som Lydia Jeppesen den 13 juni 1946 rejser sammen med til Spedalskheds-Asylet i Jerusalem.

2) Opvækst. Uddannelse. Kald: Afrika.

Lydia Jeppesen fødes 17.10.1911 i No uden for Ringkøbing. Hun vokser op i et kristent hjem med ti søskende. To af disse er Gerda – senere økonoma på Luthersk Missionsforenings Højskole i Hillerød – og Alfred, senere borgmester i Ølgod.

I 1932 er hun elev på højskolen i Hillerød. Hvorefter hun er pige på skolen i et og et halvt år. Hun påbegynder i 1935 sygeplejeuddannelsen i Esbønderup ved Græsted.

I 1944 beskriver hun i Båndet, hvordan hun i en periode passer højskoleforstander Frits Larsen på sygehuset. På det tidspunkt tror selv hans nærmeste, at han ligger for døden.

Hun fungerer indtil september 1945 i Esbønderup som operationssygeplejerske. Derefter begynder hun som elev på ”Marthabo” på Frederiksberg. Det er Diakonissestiftelsens menighedsskole. Her afholdes kurser for kommende missionærer.

Fra sin ungdom har hun et kald til at blive ydremissionær. Men hun føler sig uværdig.

Kursusforløbet giver hende en afklaring, og hun ønsker nu at rejse til Afrika som missionær. BDM og LM's ledelse opfordrer hende i stedet for at rejse til Jerusalem.

Søstrene på spedalskhedshjemmet har på grund af Anden Verdenskrig fået forlænget deres ophold. De er nedslidte af det hårde arbejde. Og de tyske søstre har været interneret på hjemmet.

3) Jerusalem. Maj 1946 – januar 1951.

Den 2-3 juni 1946 er der missionsfest i Christiansfeld. Samtidig er der udsendelsesfest for Lydia Jeppesen og søster Oggeline. Lydia optages i Brødremenigheden, og underskriver sig nu som søster Lydia.

Forinden er der udsendelsesfest i Luthersk Missionsforening i Skjern. Hendes hjemegn og egentlige bagland. Den hurtige udsendelse kommer her som en overraskelse. Også at hun skal til Jerusalem. En afskedsfest afholdes i København i missionshuset i Nansensgade. Og ved afskedsfesten i LM i Græsted for Lydia indkommer der 230 kr.

De to søstre ankommer til Moravian Leper Home i Jerusalem 13.07.46. En måned efter afrejsen. De er nu fire danske og en schweizisk søster.

Arbejdet på spedalskhedshjemmet bliver en brat opvågning for Lydia. Hun plages af klimaet. Hun taler ikke arabisk eller kender kulturen. Hun introduceres i den vanskelige og tidskrævende behandling af spedalskhedspatienter. Der er ingen medicin mod sygdommen, så det er sårvaske og lindrende pleje, hverdagen går med. Mange beboere på hjemmet er døde af den i årenes løb. Spedalskhed opstår af en bakterie og er kronisk. Hud og ansigt angribes af knuder. Nogle mister synet. Sår opstår på kroppen og lemmer mistes. Breve beskriver, hvordan nogle får besvær med åndedrættet og til sidst kvæles.

Det er et Palæstina i opbrud, som møder Lydia. Terror og uro præger hverdagen i Jerusalem. Det gør både søstre og patienter anspændte. Livet inden for murene leves normalt; men færdsel udenfor er besværliggjort.

Der er ikke en decideret menighed i Jerusalem, som står bag hjemmet. Søstrene beder meget og øver sjælesorg. Der læses fra bibelen og holdes andagt. Forskellige kristne højtider fejres. Det er især de muslimske kvinder, som deltager i disse frivillige arrangementer. Mens mændene ikke bryder sig om det.

I mange år kommer Alfred Nielsen fra Østerlandsmissionen på hjemmet. Han holder gudstjeneste og samtaler med patienterne. De savner ham, da han rejser. Han har brudt deres ensomhed. Derudover er der kontakt til andre dele af Jerusalems kirkeliv. Disse bakker af og til op om hjemmet. Søstrene besøger undertiden den skotske og den anglikanske kirke.

Derudover beder søstre regelmæssigt hjemmemenigheden om forbøn: For patienterne og deres sygdom. For det praktiske arbejde på hjemmet. Og for at evangeliet må blive hørt. De takker samtidig for hjemmemenighedens praktiske omsorg og forbøn.

I juni 1947 begynder patienterne behandling med Diasone. Det er et af de nyeste midler mod spedalskhed. Ikke alle tåler den; men en del får det bedre. Situationen er ikke så håbløs mere. Urolighederne gør imidlertid, at det i perioder er vanskeligt at skaffe tabletterne fra USA. Det skaber bekymring både hos patienter og søstre. Midlet virker, og de frygter afbrud i behandlingen.

Både før og efter staten Israels dannelse i maj 1948 er der krigshandlinger omkring hjemmet. Asylet er udstyret med Røde Kors flag. Alligevel er taget mærket af kugler og granatsplinter. Og der er jævnlig granatnedslag på grunden. En dag eksploderer en granat på første sal, netop som fem søstre forlader den. De slipper uskadt.

I et brev beskriver Lydia situationen, når de fire køer skal malkes: "Naar alt er roligt, er det ikke saa slemt; men naar Kuglerne ryger om Ørene paa en, er det jo ikke saa morsomt. Jeg stiller gerne Køerne, saa de staar i Skudlinjen."

Andre missionærer forlader Jerusalem, og søstrene stilles frit til at følge dem. Deres holdning er imidlertid klar: "Vi regner med, at Gud sender sine Englehære til Beskyttelse. Vi kan da ikke tage fra vore Patienter."

Missionsledelsen fortæller baglandet, at situationen er alvorlig i Jerusalem. Den opfordrer til at bede om Guds beskærmelse og omsorg for søstrene og de spedalske.

Søstrene bliver samtidig spændt hårdt for med praktisk arbejde i køkken og have. Samt rengøring og brændehugning. Urolighederne medfører, at lokale arabiske medarbejdere bliver hjemme. Eller de kan ikke komme frem. Det sidste gælder den kristne arabiske læge.

Lydia skriver 21 august 1948, at hun ikke har været uden for grunden siden påske. Og ingen post modtager. Kun søster Oggeline må gå i byen. De føler sig tit ensomme.

Under uroen ved statsdannelsen udtrykker muslimerne ved flere lejligheder, at de fremover vil passes af kristne sygeplejersker.

De nye israelske myndighederne henviser spedalske til hjemmet. Patienttallet stiger. Især kommer der mange fra Yemen. Myndighederne ønsker samtidig selv at varetage sygdomsbekæmpelse. Det skinner igennem, at der ikke længere er plads til et kristent barmhjertighedsarbejde i den nye stat. Fremtiden bliver usikker for hjemmet. Efter forhandlinger sælger BDM derfor hjemmet 01.04.1951 til den israelske stat.

Inden afleveringen af hjemmet fører søster Oggeline fire arabiske patienter til Siloah på den jordanske side. De føler sig fremmede under det nye styre. Søster Oggeline er stærkt bekymret for dem, da de efterlades uden behandlingsmuligheder. Først efter nogle år får BDM etableret et mindre spedalskhedsarbejde i Siloah. På hjemmet er der nu kun et par arabiske patienter og ingen arabiske medhjælpere.

BDM ser med vemod på afståelsen. Spedalskhedshjemmet har en særlig plads for den samlede Brødremenighed verden over. Det er den eneste missionsinstitution, man stod med et fælles ansvar for.

Få er blevet døbt i Jerusalem. Men samtidig er man sig bevidst om, at "det var et evangelisk arbejde i den barmhjertige samaritans ånd". Eller som søster Oggeline tidligere havde udtrykt det stærkt om de spedalske: "Det var da Medmennesker, som havde Krav paa og ret til at faa Hjælp." I gennem alle årene er ingen af hjemmets medarbejdere blevet smittet med spedalskhed.

Blikket vendes nu mod Tanganyika med de mange spedalske. Ved Sikonge i Unjamvesi udbygges spedalskhedsarbejdet i årene fremover. Fra Jerusalem rejser søster Martha Pedersen til sit nye arbejde i kolonien Kidugalo.

Med undtagelse af den ældre Oggeline plager sygdom søstrene hårdt i den beskrevne periode. I januar 1950 rejser Lydia syg til Danmark for at komme på rekreation. Efter at have genvundet kræfterne, sendes hun om efteråret nogle måneder til England. Her arbejder hun på et spedalskhedshjem. Fremtiden er ikke afklaret.

4) Jerusalem. Januar 1951 – foråret 1955.

I januar 1951 meddeler BDM, at Lydia Jeppesen er løst fra tjenesten. Samtidig oplyses det, at hun forsætter på spedalskhedshjemmet. Nu med staten Israel som arbejdsgiver. Israelske sygeplejersker ønsker ikke at arbejde på hjemmet. Myndighederne retter derpå blikket mod udlandet. Her får Lydia så en henvendelse.

I efteråret 1950 fører den nye Karmelbevægelse desuden forhandlinger om udsendelse af to danske sygeplejersker til hjemmet. Målet er ikke mission; men en indsats for Israel. Med stor trosoptimisme drager de af sted. Sammen med Lydia ankommer de i marts til spedalskhedshjemmet. Dets navn ændres til: "Hansens Hospital", "efter den norske læge som opdagede spedalskhedsbacillen."

Højskoleforstander Frits Larsen agiterer i Båndet for det nye Karmelblad. Bevægelsen har staten Israel og Jesu genkomst som centrale værdier. Som læser undrer det, at han ikke bruger samme energi på det oplysende missionsblad fra Brødremenigheden. BDM får i efterkrigstiden 19 nye missionærer. Næsten halvdelen er fra Luthersk Missionsforening.

Hvorfor Lydia forsætter i regeringens tjeneste, giver hun ikke et klart svar på. Måske er det tidens stærke entusiasme for den nye stat, som har påvirket hende.

Hun fremlægger sin sag for LM's ledelse. I årsberetningen 1951 nævnes hun i et specielt afsnit. Det understreges, at hun er selvunderholdende; "men vi betragter hende alligevel som "vor" udsending". Fra 1946 er hun nævnt under "vore missionærer" i Missionsvennen. Hun forsætter som missionær på adresselisten frem til 1981. Begrebet associeret missionær er endnu ikke opfundet i LM.

Situationen på spedalskhedshospitalet har ændret sig. Medicin i form af sulfapræparater gør sin virkning. Patienterne har det meget bedre. Og der er "ingen af de skrækkelige sår som før". Samtidig er der israelske speciallæger, som tilser patienterne. En del nye emigranter kommer som patienter. Sommeren 1952 er der 62, hvoraf 9 er børn. Flere patienter bor hjemme. De kan nøjes med kontrol en gang om måneden. I 1953 udskrives 26 patienter; men nye kommer til. Der er forsat meget arbejde. Og det er svært at få personale. Der mangler vand i perioder. Det er belastende og besværliggør plejen af patienterne.

Fra tidligere at have huset muslimer er patienterne nu jødiske emigranter. Og sproget er skiftet fra arabisk til hebraisk.

Efter en klage over afsyngelsen af en kristen sang siger overlægen til de tre kristne sygeplejersker: "at patienterne havde lidt så meget under kristendommen i missionsstationens tid, og det ønskede han dem fritaget for nu". Det er ikke muligt at forkynde.

Ganske vist hedder det i Missionsvennen: "Målet var ikke at være missionærer – ikke at prædike - men at leve som kristne blandt det jødiske folk". Men i praksis forsøger de tre sygeplejersker at videreføre en diakonal linje. Uden hensyn til at de nu er ansat af en sekulær stat.

For Lydia er jøderne Guds udvalgte folk. Hun tumler med spørgsmålet: Hvordan bringes evangeliet til dem. På en missionskonference i Nazareth i 1951 med ca. 60 missionærer fra hele Israel drøftes problemet.

Lydia mener, at det er gennem forbøn og samtale. Flere på hospitalet beder ”om en hel Bibel”. Selv om de fleste kun læser i det gamle testamente. Det glæder, men frugterne er små. LM’s missionskredse i Danmark får derfor tilsendt konkrete bedeemner.

Efter halvandet år giver den første af Ordet og Israels sygeplejersker op og rejser hjem. Den sidste følger hurtigt efter. Sammen med hende besøger Lydia julen 1952 den tidligere kollega søster Johanna Larsen i Jerusalems gamle bydel. Søster Johanna forsøger at oprette et spedalskhedsarbejde på den jordanske side. Der er endnu hverken hjælp eller medicin at få. Lydia er rystet over elendigheden efter at have set sine tidligere patienter. Hun opfordrer til forbøn for disse spedalske. De fejrer jul sammen i Betlehem. Første juledag er de til dansk juleaften hos fru Fox Maule fra Østerlandsmissionen. Hun arbejder blandt arabiske flygtninge.

Lydia har et halvt års orlov i 1954. I september holder en stor venneskare afskedsfest for hende i Tarms nye missionshus. Missionsvennen bringer en meget fyldig omtale. Hun rejser igen til Jerusalem.

5) Nazareth. Foråret 1955 – marts 1962.

Ved tilbagekomsten er der israelske sygeplejersker nok på spedalskeshjemmet. Samtidig er der, som Lydia skriver, ”modvilje imod missionærene i Jerusalem”. Lydia bliver derfor i begyndelsen af 1955 forflyttet til Government Hospital i Nazareth. Oprindeligt er det bygget af en tysk missionær til forældreløse børn. Staten bruger det nu til behandling af hovedsagelig beduiner fra Negevørkenen, som har tuberkulose. Derudover er der en ambulant tuberkuloseklinik for omkringboende arabere. Hospitalet har plads til 62 patienter.

Lydia har i begyndelsen svært ved at forlige sig med forflyttelsen. Er det Guds plads? Hospitalet har en smuk have med frugttræer og buske anlagt af missionæren. Her søger hun trøst og genvinder modet til at forsætte.

Nazareth er en orientalsk præget by med 22.000 arabiske indbyggere. Der er mange kristne. Fra gammel tid har der også været protestantisk mission og diakonalt arbejde. De fleste kristne tilhører dog den græsk ortodokse kirke. Desuden er der en anglikansk, en baptistisk, en amerikansk, en koptisk samt flere katolske kirker. Tillige er der 16 klostre. Moske og synagoge findes også.

Hospitalet er velorganiseret. Personalet er en blanding af israelere og arabere. Og patienterne får en god behandling. Hun beretter om sin dagligdag blandt syge. I perioder er der lange arbejdsdage. Hun skildrer enkelte udflugter i Israel. Og giver stemningsbilleder fra landet. Krigen i 1956 fylder hende med uro. Er det endetiden og tegn på at Jesus kommer igen, spørger hun.

Hun skriver jævnligt i både Missionsvennen og Båndet. Brevene til højskolen er de mest informative. Ellers er brevene ofte domineret af opbyggelige tanker. De manglende resultater nævnes flere gange. ”Det kan slide på kræfter og frimodighed at stå på en ensom plads, især hvis man ikke får lov at se frugter.” Hun kan da komme i tvivl om sit kald, og den gerning hun står i. Hun glæder sig over, at missionsarbejdet går frem i andre dele af verden; men arbejdet blandt Guds ejendomsfolk ”ser så håbløst ud”. Hun opfordrer jævnligt til forbøn for folket: At de må se Jesus som deres Messias.

Hun kommer sammen med andre kristne; men beretter ikke om en menighedssammenhæng i Nazareth.

Julen 1960 fejrer hun ”julefest for mine her på hospitalet to dage før jul”. Derpå tilbringer hun julen hos en norsk veninde i Haifa.

Her begyndte præsten Magne Solheim fra Norsk Israelsmisjon i 1950 et menighedsarbejde blandt jødekristne emigranter fra Rumænien. Nogle af dem kender han fra sit tidligere missionsarbejde i Rumænien blandt jøder.

Det er i den sammenhæng, hun går til julegudstjeneste. Den foregår på hebraisk. Efterfølgende er de 25-30 mennesker til juletræ hos veninden. Her aflægger israelere vidnesbyrd om julens budskab. Næste dag er de igen til gudstjeneste. Her prædiker en jødekristen. Det er opmuntrende: ”Vi er så glade for, at vi nu har fået en af landets egne til præst”. Resten af dagen tilbringes i Magne Solheims hjem. Her er ligeledes en del israelere tilstede.

Anden juledag tager hun til Tiberias for at ønske gode venner jul. Og om eftermiddagen er hun til julefest på det engelske hospital i Nazareth. Hun har tidligere fortalt om kontakt med en engelsk læge og missionsmiljøet i byen. Blandt andet ved missionskonferencen i 1951, hvor unge arabere bekender troen på Jesus ved et møde i baptistkirken.

Sommeren 1961 er der dåb af to afrikanere i den norske kirke i Haifa. De bor i et landbrugskollektiv sammen med andre kristne afrikanere. Deres kristne tro skaber mange spørgsmål hos medlemmerne i kibbutzen. Det vækker glæde hos Lydia.

Lydia er i Nazareth til marts 1962. Her lukker hospitalet, fordi tuberkulosen er udryddet.

I årenes løb modtager hun med taknemmelighed mange breve, blade og bøger. Juleneget og højskolens vandrerbøger kommer også. Ligesom hun selv sender hilsner til højskolens elevmøder. Hendes søster Gerda besøger hende sammen med en gruppe sygeplejersker fra Sygeplejerskernes Missionsforbund. Selv besvarer hun flittigt brevene. Og hun leverer også bidrag til LM's missionskredsbreve. Kredsbrevene indeholder muligvis flere praktiske oplysninger, end hvad der bringes i bladene.

Som afrunding på perioden er der grund til at stille spørgsmålet: Hvorfor tænker Lydia tilsyneladende ikke på de kristne og muslimske arabere, som hun er omgivet af?

Hun skriver ellers hjem i 1955, at det måske er svar på den tyske missionærs bønner, at hun skal være i Nazareth. Desuden beder hun i Nazareth om ”visdom og nåde til at vande her, hvor så meget tidligere er blevet sået.”

På spedalskhedshjemmet var det et hjerteanliggende for søstre, at hjemmets muslimer og andre beboere skulle høre evangeliet og komme til tro. Og tidligere har hun opfordret til forbøn for kristne arabere, fordi de har det svært.

Læseren kan få det indtryk, at Lydia er så optaget af den tanke, at jøderne er Guds udvalgte folk, at hun glemmer de kristne arabere i Nazareth. Som hun bor i blandt. Samtidig med at hun øjensynlig overser, at de arabere, som hun møder gennem hospitalsarbejdet, hovedsagelig er muslimer. Der endnu ikke har mødt evangeliet.

6) Tel Aviv. Marts 1962 – juni 1972

Lydia er på orlov fra marts 1962. Hun bor blandt andet på højskolen hos sin søster og svoger, Gerda og Frits Larsen. De besøger senere Lydia i Israel i tre uger i 1964.

Under orloven arbejder hun på psykiatrisk afdeling på Kommunehospitalet i København. Erfaringen bruger hun i Tel Aviv. Der begynder hun i juli at arbejde på Neve On hospitalet. Det er et nyt sygehus beregnet til 100 patienter. De er både ”sindssyge og har tuberkulose”. Størstedelen har

været i koncentrationslejre, hvor de har fået deres sygdomme. De bærer på frygtelige lidelseshistorier. Alle på hospitalet undtagen Lydia er jøder.

Hvordan kan man missionere i blandt dem, spørger hun. "Det kan man først og fremmest ved at vise dem kærlighed, og det er de meget taknemmelige for, og derefter samtale på tomandshånd." Og på aften og nattevagterne drøfter hun ofte religion med plejerne.

Hun afviser tanken om, at "kristne missionærer skal lade jøderne være i fred i deres jødedom". Og at det vil medføre, at de kommer til tro på Jesus som Messias.

Opgaven er, som Lydia ser den, at "færdes stille i blandt dem". Bede, hjælpe med bibler og vejlede den enkelte.

Som kristne synder vi, hvis vi lader jøderne blive i uvidenhed om Guds nåde. "Derfor må vi i lighed med hedninge- og hjemmemission også drive Israelsmission."

En måde kunne være, at kristne tager arbejde blandt jøder, og ad den vej kommer i kontakt med dem. Selv forsætter hun sin virksomhed i det spor i årene fremover.

Julen 1966 skildrer hun i en artikel. Som ved andre lejligheder fortæller hun læserne, at julen ikke fejres i julens land. Imidlertid fejres den nu i adskillige jødekristne hjem spredt rundt i landet. Selv om det er fest, foregår den i stilhed med tildækkede vinduer til naboerne. Det sker for at undgå ubehageligheder. Samt at børnene ikke får generende spørgsmål fra omgivelserne.

I Tel Aviv begynder kirkeklokken at ringe fra bydelen Jaffa. Kirken fyldes. Menigheden består af mennesker fra mindst 20 forskellige nationer. Her bliver sunget julesange af fuld hals. Nu uden tanke på om naboerne hører dem. Og evangeliet om barnet i Betlehem forkyndes. Efter gudstjenesten er der kaffe og julekage; men Lydia skal hjem.

Kollegaer fra hospitalet har spurgt, om de må komme på besøg juleaften. Den aften og juledag kommer der 25 fra hospitalet. Der i blandt alle de overordnede. Med naboer og bekendte har hun besøg af 65 julegæster, som får smørrebrød, kager og kaffe.

Hun ser julen som en fest, der er i stand til at slå rødder i blandt jøder. Tidligere har hun fortalt, hvordan emigranter forsat savner julestemningen, som de oplevede den i Europa.

Med julen 1966 opstår der en tradition med besøg af kollegaer og venner i julen. Den forsætter, til Lydia forlader Israel.

Det må være Immanuelkirken i Jaffa, at gudstjenesten er afholdt i. Den tyske koloni på stedet begynder i 1898 at opføre kirken. Den Norske Israelsmisjon overtager i 1955 Immanuelkirken til sit lutherske virke. Magne Solheim er ligeledes her begyndt et menighedsarbejde blandt rumænske jødekristne.

Israelerne bliver til stadighed indkaldt til soldatertjeneste. Det medfører, at hun har meget overarbejde. Hun beklager derfor i 1969, at hun ikke får skrevet til hver enkelt. Måske er det også derfor, at breve til Missionsvennen er få i de sidste år inden pensioneringen 01.07.1972.

7) Pensionist i Tel Aviv. Juli 1972 – juli 1981

Efter pensioneringen bliver Lydia boende i sin lejlighed i Kiryat Ono ved Tel Aviv. Hun bliver spurgt af adskillige, hvorfor hun ikke rejser hjem? Hun opfatter imidlertid situationen sådan, at hun forsat befinder sig, hvor Gud vil have hende.

Hun bruger nu tiden på sprogskole. Her kommer hun i kontakt med mennesker. Desuden besøger hun ældre og syge i nabolaget. Hun hjælper mennesker med indkøb, en snak, lidt trøst eller hvordan nu behovene er. Hun føler sig vellidt i nabolaget. Besøgstjenesten forsætter indtil, hun rejser permanent til Danmark.

Under sit hjemmeophold i 1973 deltager hun sammen med andre hjemmевærende missionærer i LM's efterårsdelegeretmøde. Uden for dagsordenen får hun ordet, og beretter om situationen i Israel. Hun takker samtidig for LM-vennernes forbøn.

I et interview i Missionsvennen i 1975 nævnes det, at Lydia har bil, ejerlejlighed og telefon. I sin pensionisttilværelse er hun ved flere lejligheder på korte ferieophold i Danmark. De materielle forhold har ændret sig markant fra 1946, da søster Oggeline og søster Lydia rejser til Jerusalem og bruger en måned på turen.

I februar 1977 skriver Lydia, at præsten for Den Danske Israelsmission Kai Kjær-Hansen har kontaktet hende. Han er begyndt at afholde skandinaviske gudstjenester i Jerusalem og i Jaffa. Præsten afhenter hende, og de kører til gudstjenesten i Jaffa. Forinden giver hun middag til ham og den bilfuld, som følger med.

Lydia glæder sig specielt over, at ud af de 40 i kirken er der 19 fra højskolens efterårshold. Guds velsignelse bliver bragt med de mange kristne unge, som er spredt rundt i Israel. Hovedsageligt i kibbutzer hvor de arbejder.

Ligeledes er det positivt, at der er kommet en dansk præstefamilie i Jerusalem: ” De gør et stort arbejde blandt ungdommen.”

Efter pensioneringen er der igen flere små livstegn fra Lydia i Båndet. I marts 1980 skriver hun, at hun lige har besøgt ”mine spedalske venner i Jerusalem. Tænk, der er få patienter tilbage på hospitalet af dem, der var der da jeg kom i 1946”. Den ene er en muslim, som har boet der i 55 år. Han hjalp hende dengang med arbejdet. Modsat tidligere er han nu positivt indstillet over for kristendommen. Den anden, hun omtaler, er en nylig afdød kvinde. Umenneskeligt præget af spedalskhed. Men gennem alle årene en ”varm bekendende kristen”.

Ud fra brevet tyder det på, at hun måske har haft nogen kontakt til de spedalske. Men det er første gang, siden hun blev forflyttet fra spedalskhedshjemmet i 1955, at hun omtaler stedet.

Spedalskheds-Asylet ”Jesus-Hilfe”, som er den egentlige årsag til, at hun havner i Palæstina/Israel.

I juli måned 1981 forlader Lydia Israel. Hun bosætter sig i Ølgod. I forbindelse med hjemkomsten bringer Missionsvennen endnu en oversigtsartikel over hendes virke.

Efterfølgende skriver LM's formand Gunnar Svendsen en hilsen til hende formuleret i opbyggelige vendinger. Det er en tak for hendes arbejde i Israel. Hun har haft sin plads på bedelisten over missionærer. Og LM har haft ”forbindelse til Herrens eget folk gennem dig.”

I forbindelse med Lydias 70 års fødselsdag 17.10.1981 giver Missionsvennen en fyldig omtale. I den forbindelse takker hun for opmærksomheden. Og bruger desuden anledningen til at takke for forbøn og medleven i alle årene i Israel.

8) Afrunding.

Bedømt ud fra informationerne i de forskellige blade er perioden i Tel Aviv 1962 – 1981 den mest tilfredsstillende for Lydia i hendes virksomhed. Hun modnes i sit syn på sin rolle, og står nu på egne ben.

Der er i årenes løb flere erindringsforskydninger i den information, som Missionsvennen og Lydia bringer om hendes virke. Er det Afrika eller Israel, Lydia får kaldet til? I hendes tidlige breve skriver hun Afrika.

Desuden tager Lydia farve af det israelske samfund gennem årene. Hun nævner for eksempel de indkaldte soldater som "vore brødre". Og "at Gud har givet os landet". Krigen i 1947/1948 nævner hun som "frihedskrigen".

Brevene fra "Jesus-Hilfe" i Jerusalem i Palæstina vidner ikke om, at søstre og spedalske tænkte på krigen som en "frihedskrig". Dengang kugler og granater fløj om ørene på dem.

Samtidig er Lydia vel den eneste missionær i LM, som i længere tid har levet under krigslignende tilstande. Under krigen i Palæstina i 1947-1948 ydede søstrene på Brødremenighedens spedalskhedshjem en stor uegennyttig indsats. Og det med risiko for at miste livet.

Kvinderne kom uforberedte ind i krigen. Men de valgte at handle efter deres samvittighed, og yde beskyttelse til de medmennesker, som de havde kaldt til at pleje. Alt imens at de lagde deres og de spedalskes liv i Guds hænder.

Søstrenes indsats på spedalskhedshjemmet "Jesus-Hilfe" i den periode må påkalde sig stor anerkendelse.

Forholdet til LM beror først og fremmest på Lydias evne og vilje til at fastholde forbindelsen.

Baglandet er Vestjylland, og de mennesker som hun er i brevkontakt med. Hun skriver desuden jævnligt indlæg i forskellige sammenhænge. Blandt andet til Missionsvennen. Hvor en beredvillig redaktør baner vejen.

Allerede i 1965 erfarer hun, at mange af missionsvennerne ikke ved, hvad hun laver i Israel. Den mangel på viden i LM er næppe blevet mindre med årene.

I årsberetningen for LM's ydremission i 1970 skriver generalsekretæren om Lydias arbejde, at der i LM "er en spinkel forbindelse til et virke i Israel". Det er en retvisende bedømmelse.

35 års ophold - først i Palæstina og siden i Israel - er afsluttet. Først som missionær og siden vel som den første associerede missionær i LM's historie. Selve udtrykket anvendes først i 1982 i Missionsvennen ved en præsentation af LM's missionærer. Her står Lydia Jeppesen som associeret missionær i Israel. Men da er hun bosat i Ølgod. Og har været det et år.

Lydia afdør ved døden 26.10. 2005. Hun bliver begravet på Skjern kirkegård.

9) Slutreplik.

Lydia Jeppesen kan ikke betragtes som en central aktør i LM's missionsvirksomhed. Hun bevarer imidlertid i alle årene tilknytningen til Luthersk Mission og det bagland, som hun har her.

Lydia Jeppesen indgår samtidig i den lange kæde af enlige kvindelige ydremissionærer, som de store vækkelser selvstændiggør. Både som mennesker og som kristne.

I forhold til de hjemegne hvor de kommer fra, er disse kvinder mønsterbrydere og verdensborgere. Kirkehistorikere har endnu ikke taget dem seriøst, og afdækket deres indsats.

Kilder:

Missionsvennen 1940 – 1982

Brødremenighedens Missionsblad 1940 – 1957

Båndet 1940 – 1982

Ordet og Israel 1951 – 1953

Alfred Nielsen: "Vejen vi vandrede. Minder fra en Menneskealders Arbejde i Østerlandsmissionen". København 1946.

www.israelsmisjonen.no

www.moravianchurcharchives.org Opslag: Jesus-Hilfe . Henviser til: This Month in Moravian History, Juli 2006: "Moravian Work in Jerusalem"